

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ (ಪದವಿ ಪೂರ್ವ)

ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೋಶ (2024-25)

ವಿಷಯ: ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ (22)

ಪ್ರಥಮ ಪಿಯುಸಿ

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ (22) ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೋಶ ಸಮಿತಿ

ಕ್ರ.ಸಂ	ಉಪನ್ಯಾಸಕರ ಹೆಸರು	ಕಾಲೇಜಿನ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ವಿಳಾಸ
1	ಡಾ. ರಮ್ಯಾ.ಎಂ (ಸಂಯೋಜಕರು)	ಸರ್ಕಾರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು. ದೇವರಜೀವನಹಳ್ಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ (AN0656)
ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರು		
2	ಶ್ರೀ ಧರ್ಮೇಂದ್ರ. ಬಿ.ಜಿ	ಸರ್ಕಾರಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು. ವಿಜಯನಗರ ಬಡಾವಣೆ, ಹಾಸನ (LL0160)
3	ಡಾ. ದೀಪಾ. ವಿ	ಸರ್ಕಾರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು. ಕೆ.ಆರ್.ಪುರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ (AS0161)
4	ಶ್ರೀ ಹರೀಶ. ಬಿ	ಸರ್ಕಾರಿ ವಿ.ಕೆ.ಒ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು. ಶಿವಾಜಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ (AN1008)
5	ಶ್ರೀಮತಿ ಸೌಜನ್ಯ. ಯು.ಎ	S.H.V.N.M ಬಾಲಕಿಯರ ಸರ್ಕಾರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು. 13ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ (AN0081)
6	ಡಾ. ಮಂಜುನಾಥ್. ಎನ್	ಸರ್ಕಾರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು. ಮಾಸ್ತಿ, ಮಾಲೂರು ತಾ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ (MM0029)

ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರು

ಶ್ರೀ. ಪೂರ್ಣೇಶ್. ಎಸ್, ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು,
ಬಾಲಕಿಯರ ಸರ್ಕಾರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು,
ಮೂಡಿಗರೆ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ

ಭಾಗ-ಎ: ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ

ಅಧ್ಯಾಯ-1: ಪೀಠಿಕೆ

I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

- ನೀವು ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದು, ಸಂಭಾವನೆಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೀಗೆನ್ನುವರು.
ಎ) ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಬಿ) ಉತ್ಪಾದಕ ಸಿ) ಉದ್ಯೋಗಿ ಡಿ) ಅನುಭೋಗಿ
- ಕೊರತೆಯು ಇದರ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.
ಎ) ಎಲ್ಲಾ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಬಿ) ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ
ಸಿ) ರಾಜಕೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಡಿ) ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ
- ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣ, ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣ, ಸಿನಿಮಾ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿನ ಉದ್ದದ ಸರತಿ ಸಾಲು ಇದರ ಕುರುಹುಗಳಾಗಿವೆ.
ಎ) ಆರ್ಥಿಕ ಹಿಂಜರಿಕೆ ಬಿ) ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆ ಸಿ) ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅಧಿಕತೆ ಡಿ) ಅರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟು
- ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪರ್ಯಾಯ ಬಳಕೆಯು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಉದ್ಭವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.
ಎ) ಹಕ್ಕು ಬಿ) ಬೆಲೆ ಸಿ) ಆಯ್ಕೆ ಡಿ) ಅವಕಾಶ
- ದೈನಂದಿನ ಜೀವನ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ಅಧ್ಯಯನದ ಸುತ್ತ ಈ ವಿಷಯವು ಸುತ್ತುತ್ತದೆ.
ಎ) ಇತಿಹಾಸ ಬಿ) ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಸಿ) ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಡಿ) ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ

II. ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

- ನೀವು ಸರಕಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದಾಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು _____ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.
- ನೀವು ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದಾಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು _____ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.
- ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ, ಆದರೆ ಬಯಕೆಗಳು _____
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರಮಾನವನ್ನು ಕೂಲಿ, ಲಾಭ, ಗೇಣಿ ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿಗಳೆಂದು ಭಾಗ ಮಾಡುವುದನ್ನು _____ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.
- ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮತ್ತು ನಿರೂಪಣೆಯೊಂದಿಗೆ _____ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆ.

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ / ಪದದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

- ಉತ್ಪಾದಕ ಎಂದರೆ ಯಾರು?
- ಆಹಾರೇತರ ಬೆಳೆಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ನೀಡಿ.
- ಆಲ್ಟ್ರಾ ಮಾರ್ಷಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂದರೇನು?
- ಆರ್ಥಿಕ ದತ್ತಾಂಶಗಳು ಎಂದರೇನು?
- ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂದರೇನು?
- ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯ ಅರ್ಥ ನೀಡಿ.

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 4 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 2 ಅಂಕಗಳು)

- ಉದ್ಯೋಗಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗದಾತರ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
- ನೀವು ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಎರಡು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
- ಪರ್ಯಾಯ ಉಪಯೋಗವುಳ್ಳ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
- ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ಮೂರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?
- ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಲ್ಪಡುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
- ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

V. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 12 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 4 ಅಂಕಗಳು)

- “ನಿಜ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಲ್ಲಾದೀನ್‌ನಷ್ಟು ಅದೃಷ್ಟವಂತರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ”. ಸಮರ್ಥಿಸಿ.
- “ಕೊರತೆಯು ಎಲ್ಲಾ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ”. ವಿಷದಿಕರಿಸಿ.
- ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರವು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ನೆರವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.
- “ಸಂಖ್ಯಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯವಲ್ಲ” ! ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ.

****

ಅಧ್ಯಾಯ-2: ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನೋಡುವಂತಹ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ವಿಧಾನವೆಂದರೆ
  - ಎ) ದೂರವಾಣಿ ಸಂದರ್ಶನ
  - ಬಿ) ಅಂಚೆ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ
  - ಸಿ) ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂದರ್ಶನ
  - ಡಿ) ಇ-ಮೇಲ್
2. ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ವಿಧಾನವು ಕಡಿಮೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಮಂಜಸವಾದ ನಿಖರವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ?
  - ಎ) ಪೈಲಟ್ ಸಮೀಕ್ಷೆ
  - ಬಿ) ಮಾದರಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ
  - ಸಿ) ಅಂಚೆ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ
  - ಡಿ) ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂದರ್ಶನ
3. ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ದೋಷಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಗಂಭೀರವಾದುದು?
  - ಎ) ಮಾದರಿ ಆಯ್ಕೆಯ ದೋಷಗಳು
  - ಬಿ) ಮಾದರಿ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲದ ದೋಷಗಳು
  - ಸಿ) ದತ್ತಾಂಶದ ದೋಷಗಳು
  - ಡಿ) ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದಲ್ಲಿನ ದೋಷಗಳು.
4. DGCIS ಎಂದರೆ
  - ಎ) ಡೈರಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಟ್ಯಾಟಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್
  - ಬಿ) ಡೈರಕ್ಟೋರೇಟ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಟ್ಯಾಟಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್
  - ಸಿ) ಡೈರಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಟ್ಯಾಟಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್
  - ಡಿ) ಡೈರಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಸಿವಿಲ್ ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಟ್ಯಾಟಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್
5. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ಮೊದಲ ಜನಗಣತಿ ನಡೆದ ವರ್ಷ
  - ಎ) 1881
  - ಬಿ) 1947
  - ಸಿ) 1951
  - ಡಿ) 1961

II. ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಶೋಧಕನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ದತ್ತಾಂಶಕ್ಕೆ _____ ಎಂದು ಹೆಸರು.
2. ಸಮೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ _____ ಯು ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ.
3. ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ವಿಧಾನ _____
4. ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾದ ಸಂದರ್ಶನ _____
5. ಭಾರತದ ಜನಗಣತಿಯು _____ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.
6. NSSO ದ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು _____ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

III. ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

A	B
1) ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂದರ್ಶನ	a) ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ
2) ಅಂಚೆ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ	b) ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ
3) ದೂರವಾಣಿ ಸಂದರ್ಶನ	c) ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ಕಳೆದು ಹೋಗುವಿಕೆ
4) ಪೈಲಟ್ ಸಮೀಕ್ಷೆ	d) ಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚ
5) ಜನಗಣತಿ	e) ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚ

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ / ಪದದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಚಲಕ ಎಂದರೇನು?
2. ಜನಗಣತಿಯ ಅರ್ಥ ಬರೆಯಿರಿ.
3. ಮಾದರಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಎಂದರೇನು?
4. ಮಾದರಿ ಆಯ್ಕೆಯ ದೋಷದ ಅರ್ಥ ನೀಡಿ.
5. NSSO - ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
6. CSO - ವಿಸ್ತರಿಸಿ.

V. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 4 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 2 ಅಂಕಗಳು)

1. ದತ್ತಾಂಶದ ಎರಡು ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
2. ಉತ್ತಮ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯ ಎರಡು ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
3. ಮುಚ್ಚಿದ ಎಲ್ಲೆಯ ಮತ್ತು ತೆರೆದ ಎಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.
4. ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
5. ಪೈಲಟ್ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಅರ್ಥ ನೀಡಿ.
6. ಜನಗಣತಿ ಮತ್ತು ಮಾದರಿ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
7. ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಮಾದರಿಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡಿ.
8. ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 200 ರೈತರಿದ್ದು, ಬೆಳೆ ವಿಧಾನವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 50 ರೈತರನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲಾಗಿ, 50% ಮಾತ್ರ ಗೋಧಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಮಾದರಿಗಳ ಗಾತ್ರವೇನು?
9. ಮಾದರಿ ವಿಧಾನದ ಎರಡು ವಿಧಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
10. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಮಾದರಿ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲದ ದೋಷಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

VI. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 12 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 4 ಅಂಕಗಳು)

1. ಲಾಟರಿ ವಿಧಾನವು ಯಾವಾಗಲೂ ಅನಿಶ್ಚಿತ (ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ) ಮಾದರಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆಯೆ? ವಿವರಿಸಿ.
2. ಮಾದರಿ ಆಯ್ಕೆಯ ದೋಷಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.
3. ಜನಗಣತಿ ಮತ್ತು NSSO ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

VII. ಕಾರ್ಯಭಾರ ಮತ್ತು ನಿಯೋಜನೆ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ. (5 ಅಂಕಗಳು)

1. ನೀವು ಒಬ್ಬ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದು, ನೀವು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಮದ್ಯಾಹ್ನದ ಬಿಸಿಯೂಟ ಯೋಜನೆ'ಯ ಮಾದರಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳಿ, ನಿಮ್ಮ ಸಮೀಕ್ಷೆಗೆ ಸರಿ ಹೊಂದುವ ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ.

****

ಅಧ್ಯಾಯ-3: ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಸಂಘಟನೆ

I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಒಂದೇ ತರಹದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನದಂಡಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಸಂಘಟಿಸುವುದನ್ನು ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತೇವೆ.
ಎ) ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ   ಬಿ) ವರ್ಗೀಕರಣ   ಸಿ) ಯಾದೃಚ್ಛೀಕರಣ   ಡಿ) ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ
2. ಒಂದು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಯಾವುದೇ ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಚಲಕವನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
ಎ) ಅಸತತ ಚಲಕ   ಬಿ) ಸತತ ಚಲಕ   ಸಿ) ಶತಾಂಕಗಳು   ಡಿ) ಚತುರ್ಥಕಗಳು
3. ವರ್ಗ ಮಧ್ಯಬಿಂದುವು ಇದಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ.
ಎ) ವರ್ಗದ ಮೇಲ್ಮಿತಿ ಮತ್ತು ಕೆಳಮಿತಿಯ ಸರಾಸರಿ   ಬಿ) ವರ್ಗದ ಮೇಲ್ಮಿತಿ ಮತ್ತು ಕೆಳಮಿತಿಯ ಗುಣಲಬ್ಧ
ಸಿ) ವರ್ಗದ ಮೇಲ್ಮಿತಿ ಮತ್ತು ಕೆಳಮಿತಿಯ ಅನುಪಾತ   ಡಿ) ವರ್ಗದ ಮೇಲ್ಮಿತಿ ಮತ್ತು ಕೆಳಮಿತಿಯ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ
4. ಒಂದು ವರ್ಗದ ಕೆಳಮಿತಿಯು ಅದರ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಗದ ಮೇಲ್ಮಿತಿಗೆ ಸಮನಾಗಿರುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತೇವೆ.
ಎ) ಒಳಗೊಂಡ ಪದ್ಧತಿ   ಬಿ) ಹೊರತಾದ ಪದ್ಧತಿ   ಸಿ) ಗಣತಿ ಪದ್ಧತಿ   ಡಿ) ಸಮೀಕ್ಷಾ ಪದ್ಧತಿ
5. ಒಂದು ಚಲಕದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಪ್ತಾಂಕದ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೀಗೆನ್ನುವರು.
ಎ) ವರ್ಗಾಂತರ   ಬಿ) ವ್ಯಾಪ್ತಿ   ಸಿ) ಕೆಳಮಿತಿ   ಡಿ) ಮೇಲ್ಮಿತಿ
6. ವರ್ಗೀಕೃತ ದತ್ತಾಂಶದಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯಾತ್ಮಕ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವು ಇದನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ.
ಎ) ಪ್ರಾಪ್ತಾಂಕಗಳ ನೈಜ ಮೌಲ್ಯಗಳು   ಬಿ) ವರ್ಗದ ಮೇಲ್ಮಿತಿ   ಸಿ) ವರ್ಗದ ಕೆಳಮಿತಿ   ಡಿ) ವರ್ಗ ಮಧ್ಯಬಿಂದು
7. ಎರಡು ಚಲಕಗಳ ಆವೃತ್ತಿ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯುವರು.
ಎ) ಏಕ ಚಲಕ ವಿತರಣೆ   ಬಿ) ದ್ವಿಚಲಕ ವಿತರಣೆ   ಸಿ) ಬಹುಚಲಕ ವಿತರಣೆ   ಡಿ) ಅವೃತ್ತಿ ಅನುವಿನ್ಯಾಸ

II. ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲ್ಪಡುವ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು _____ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.
2. ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ _____ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.
3. ದತ್ತಾಂಶಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣದ _____ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ವರ್ಗದ ಮೇಲ್ಮಿತಿಯನ್ನು ಆಯಾ ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.
4. ಅಸತತ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಆವೃತ್ತಿ ವಿತರಣೆಯನ್ನು _____ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.
5. ಒಂದು ಚಲಕದ ಆವೃತ್ತಿ ವಿತರಣೆಯನ್ನು _____ ವಿತರಣೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ / ಪದದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಕಚ್ಚಾ ದತ್ತಾಂಶ ಎಂದರೇನು?
2. ದತ್ತಾಂಶದ ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕ ವರ್ಗೀಕರಣ ಎಂದರೇನು?
3. ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮ ವರ್ಗೀಕರಣದ ಅರ್ಥ ನೀಡಿ.
4. ಆವೃತ್ತಿ ವಿತರಣೆ ಎಂದರೇನು?
5. ವರ್ಗಮಿತಿಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡಿ.
6. ವರ್ಗಾಂತರ ಎಂದರೇನು?

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 4 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 2 ಅಂಕಗಳು)

1. ಸತತ ಚಲಕಗಳಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಉದಾಹರಣೆ ನೀಡಿ.
2. ಆವೃತ್ತಿ ಎಂದರೇನು?
3. ಮಧ್ಯಬಿಂದುವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ಸೂತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
4. ನೀಡಿರುವ ವರ್ಗ (30-40)ರಲ್ಲಿ ವರ್ಗಾಂತರ ಮತ್ತು ವರ್ಗ ಮಧ್ಯಬಿಂದುವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.
5. ಹೊರತಾದ ಮತ್ತು ಒಳಗೊಂಡ ಪದ್ಧತಿಯ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ.

V. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 12 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 4 ಅಂಕಗಳು)

1. ದತ್ತಾಂಶಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.
2. ಸತತ ಮತ್ತು ಅಸತತ ಚಲಕಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.
3. ವರ್ಗೀಕೃತ ದತ್ತಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ 'ಮಾಹಿತಿ ನಶಿಸಿಹೋಗುವಿಕೆ'ಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

VI. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 20 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 6 ಅಂಕಗಳು)

1. ಅವೃತ್ತಿ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಐದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.
2. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ 60 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗಳಿಸಿದ ಅಂಕಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಂತರ ಐದು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ತಾಳೆ ಗುರುತುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅವೃತ್ತಿ ವಿತರಣಾ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ.

28	17	15	22	29	21	23	27	18	12	7	2	9	4	1	8	3	10	5	20
16	12	8	4	33	27	21	15	3	36	27	21	15	3	37	16	28	9	2	4
6	32	31	29	18	14	13	15	11	9	7	1	5	37	32	23	24	20	19	25

VII. ಕಾರ್ಯಭಾರ ಮತ್ತು ನಿಯೋಜನೆ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ. (5 ಅಂಕಗಳು)

1. ಆಹಾರದ ಮೇಲಿನ ಕುಟುಂಬಗಳ ಮಾಸಿಕ ವೆಚ್ಚ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)ವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ, 20 ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1904	1559	3473	1735
2760	1612	1753	1855
4439	5090	1085	1823
2346	1523	1211	1360
1110	2152	1183	1218

- ಎ) ಆಹಾರದ ಮೇಲಿನ ವೆಚ್ಚದ ಗರಿಷ್ಠ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.
- ಬಿ) ಆಹಾರದ ಮೇಲಿನ ವೆಚ್ಚದ ಕನಿಷ್ಠ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.
- ಸಿ) ಆಹಾರದ ಮೇಲಿನ ಕುಟುಂಬಗಳ ಮಾಸಿಕ ವೆಚ್ಚದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.
- ಡಿ) ಆಹಾರದ ಮೇಲೆ ರೂ. 1500 ಮತ್ತು ರೂ.2500 ರ ನಡುವೆ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು?
- ಇ) ಆಹಾರದ ಮೇಲೆ ರೂ. 3000 ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು?

****

ಅಧ್ಯಾಯ-4: ದತ್ತಾಂಶಗಳ ನಿರೂಪಣೆ

I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸುವುದನ್ನು ಹೀಗೆನ್ನುವರು.
 ಎ) ಕೋಷ್ಟಕ ನಿರೂಪಣೆ   ಬಿ) ರೇಖಾಚಿತ್ರ ನಿರೂಪಣೆ   ಸಿ) ಪಠ್ಯ ನಿರೂಪಣೆ   ಡಿ) ತಾಂತ್ರಿಕ ನಿರೂಪಣೆ
2. ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಅಡ್ಡಸಾಲು ಮತ್ತು ಕಂಬಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತೇವೆ.
 ಎ) ಪೈ-ನಕ್ಷೆ   ಬಿ) ಸ್ತಂಭ ರೇಖಾಚಿತ್ರ   ಸಿ) ಸರಳ ರೇಖಾಚಿತ್ರ   ಡಿ) ಕೋಷ್ಟಕ
3. ಅಂಕಗಣಿತ ರೇಖಾನಕ್ಷೆಯ ಮೂಲಕ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯು ಇದನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ.
 ಎ) ದತ್ತಾಂಶದ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ   ಬಿ) ದತ್ತಾಂಶದಲ್ಲಿನ ಆವರ್ತತೆ
 ಸಿ) ದತ್ತಾಂಶದಲ್ಲಿನ ಋತುಮಾನತೆ   ಡಿ) ದತ್ತಾಂಶದ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ
4. ಆಯತ ಚಿತ್ರವು
 ಎ) ಒಂದು ಪರಿಮಾಣದ ಆಕೃತಿ   ಬಿ) ಎರಡು ಪರಿಮಾಣದ ಆಕೃತಿ
 ಸಿ) ಮೂರು ಪರಿಮಾಣದ ಆಕೃತಿ   ಡಿ) ನಾಲ್ಕು ಪರಿಮಾಣದ ಆಕೃತಿ
5. ಆವೃತ್ತಿ ಬಹುಭುಜಾಕೃತಿಯನ್ನು ಈ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
 ಎ) ಅವರ್ಗೀಕೃತ ದತ್ತಾಂಶ   ಬಿ) ವರ್ಗೀಕೃತ ದತ್ತಾಂಶ
 ಸಿ) ಕಚ್ಚಾ ದತ್ತಾಂಶ   ಡಿ) ವೈಯಕ್ತಿಕ ದತ್ತಾಂಶ
6. ಚೂಪು ಚಾವಣಿ ರೇಖೆಯು ಇದನ್ನು ರೇಖಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ.
 ಎ) ಬಹುಲಕ   ಬಿ) ಅಂಕಗಣಿತ ಸರಾಸರಿ   ಸಿ) ಮಧ್ಯಾಂಕ   ಡಿ) ಶತಾಂಕಗಳು

II. ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಕೋಷ್ಟಕದ _____ ಭಾಗವು ನೈಜ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
2. ಘಟಕ ಸ್ತಂಭ ರೇಖಾ ಚಿತ್ರವನ್ನು _____ ಎಂದೂ ಕರೆಯುವರು.
3. ಸ್ತಂಭ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಪೈ ನಕ್ಷೆಗಳು _____ ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ.
4. ಚೂಪು ಚಾವಣಿ ರೇಖೆಯನ್ನು _____ ಆವೃತ್ತಿ ರೇಖೆ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
5. ಅಂಕಗಣಿತೀಯ ರೇಖಾ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು _____ ಎಂದೂ ಕರೆಯುವರು.

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ / ಪದದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಬಹುಸ್ತಂಭ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಎಂದರೇನು?
2. ಪೈ-ನಕ್ಷೆ ಎಂದರೇನು?
3. ಬಹುಲಕದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ನೀಡುವ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಯಾವುದು?
4. ಆವೃತ್ತಿ ಬಹುಭುಜಾಕೃತಿಯನ್ನು ಏನೆಂದು ಅರ್ಥೈಸುವಿರಿ?
5. ಯಾವ ರೇಖಾಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಧ್ಯಾಂಕದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬಹುದು?

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 4 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 2 ಅಂಕಗಳು)

1. ದತ್ತಾಂಶ ನಿರೂಪಣೆಯ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
2. ಕೋಷ್ಟಕೀಕರಣದ ನಾಲ್ಕು ವಿಧಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
3. ಸ್ತಂಭ ರೇಖಾಚಿತ್ರದ ವಿಧಗಳಾವುವು?
4. ಸಂಘಟಕ ಸ್ತಂಭ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಎಂದರೇನು? ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ.
5. ಆವೃತ್ತಿ ರೇಖಾಚಿತ್ರದ ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು ವಿಧಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
6. ಸ್ತಂಭ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಆಯತಚಿತ್ರದ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬರೆಯಿರಿ.
7. ಆವೃತ್ತಿ ರೇಖೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಡೆಯುವಿರಿ?
8. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲು ಯಾವ ನಕ್ಷೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ?
 ಎ) ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ಮಳೆ
 ಬಿ) ದೆಹಲಿಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಧರ್ಮಾನುಸಾರ ರಚನೆ

V. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 12 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 4 ಅಂಕಗಳು)

1. ಒಂದು ಕೋಷ್ಟಕದ ನಮೂನೆಯನ್ನು ಬರೆದು, ಅದರ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.
2. ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸ್ತಂಭ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ರಚಿಸಿ.

ವಿವಿಧ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಂಪನಿಯ ಕಾರುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ	
ವರ್ಷಗಳು	ಕಾರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
2011	150
2012	250
2013	180
2014	90
2015	300
2016	350

3. ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಆಯತಚಿತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿ.

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ 50 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಡೆದ ಅಂಕಗಳು	
ಅಂಕಗಳು	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
0-10	10
10-20	15
20-30	10
30-40	10
40-50	5

4. ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಆವೃತ್ತಿ ಬಹುಭುಜಾಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ.

ವರ್ಗ	ಆವೃತ್ತಿ
0-20	5
20-40	15
40-60	20
60-80	10
80-100	25

5. ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಆವೃತ್ತಿರೇಖೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ.

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ 50 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಡೆದ ಅಂಕಗಳು	
ಅಂಕಗಳು	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
0-10	5
10-20	20
20-30	15
30-40	5
40-50	5

VI. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 20 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 6 ಅಂಕಗಳು)

1. ಕೋಷ್ಟಕದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
2. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ಬಿಹಾರದ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 6-14 ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳ ಲಿಂಗಾನುಸಾರ ದಾಖಲಾತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸಂಘಟಕ ಸ್ತಂಭ ರೇಖಾಚಿತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿ.

ಲಿಂಗ	ದಾಖಲಾದವರು (% ದಲ್ಲಿ)	ಹೊರಗುಳಿದವರು (% ದಲ್ಲಿ)
ಬಾಲಕರು	92	8
ಬಾಲಕಿಯರು	59	41
ಒಟ್ಟು	78	22

3. ಚೂಪು ಛಾವಣಿ ರೇಖೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ರಚಿಸಿ.

ಅಂಕಗಳು (x)	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ (f)
0-20	6
20-40	5
40-60	33
60-80	14
80-100	6
ಒಟ್ಟು	64

4. ಈ ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಅಂಕಗಣಿತೀಯ ರೇಖಾಚಿತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿ.

ವಲಯವಾರು ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ (ಶೇಕಡವಾರು)			
ವರ್ಷ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಲಯ	ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ವಲಯ	ಸೇವಾ ವಲಯ
2014-15	5	9	12
2015-16	2	10	13
2016-17	6	8	10
2017-18	2	7	9
2018-19	5	6	8
2019-20	3	5	14

VII. ಕಾರ್ಯಭಾರ ಮತ್ತು ನಿಯೋಜನೆ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ. (5 ಅಂಕಗಳು)

1. ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಪೈ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿ.

ವೆಚ್ಚದ ಬಾಬುಗಳು	ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಮೊತ್ತ (ರೂ. '00 ಗಳಲ್ಲಿ)
ಆಹಾರ	70
ಬಟ್ಟೆ	20
ಇಂಧನ	40
ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆ	50
ಇತರೆ	20

****

ಅಧ್ಯಾಯ-5: ಕೇಂದ್ರೀಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಮಾಪನಗಳು

I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆಯ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಮಾಪನವೆಂದರೆ
ಎ) ಬಹುಲಕ   ಬಿ) ಮಧ್ಯಾಂಕ   ಸಿ) ಅಂಕಗಣಿತ ಸರಾಸರಿ   ಡಿ) ಶತಾಂಕ
2. $\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$ ಎಂಬುದು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.
ಎ) ಅಂಕಗಣಿತ ಸರಾಸರಿ   ಬಿ) ಬಹುಲಕ   ಸಿ) ಮಧ್ಯಾಂಕ   ಡಿ) ಗುಣೋತ್ತರ ಸರಾಸರಿ
3. ಐದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಡೆದ ಅಂಕಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ 10, 20, 30, 40 ಮತ್ತು 50 ಆಗಿದೆ. ಅಂಕಗಣಿತ ಸರಾಸರಿಯ ಮೌಲ್ಯವೆಷ್ಟು?
ಎ) 35   ಬಿ) 30   ಸಿ) 10   ಡಿ) 40
4. ಅಸಾಧಾರಣ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುವ ಸರಾಸರಿ
ಎ) ಅಂಕಗಣಿತ ಸರಾಸರಿ   ಬಿ) ಮಧ್ಯಾಂಕ   ಸಿ) ಬಹುಲಕ   ಡಿ) ಚತುರ್ಥಕಗಳು
5. ಅಂಕಗಣಿತ ಸರಾಸರಿಯಿಂದ ಪಡೆದ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ವಿಚಲನೆಗಳ ಮೊತ್ತವು ಯಾವಾಗಲೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
ಎ) -1   ಬಿ) 0   ಸಿ) 1   ಡಿ) 2
6. ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳ ಮಹತ್ವದನುಸಾರ ತೂಕವನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಹೀಗೆನ್ನುವರು.
ಎ) ಅಂಕಗಣಿತ ಸರಾಸರಿ   ಬಿ) ಮಧ್ಯಾಂಕ
ಸಿ) ತೂಕಿತ ಅಂಕಗಣಿತ ಸರಾಸರಿ   ಡಿ) ಬಹುಲಕ
7. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಮಧ್ಯಾಂಕವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ?
ಎ) Q_1 ಬಿ) Q_3 ಸಿ) Q_4 ಡಿ) Q_2
8. ಚತುರ್ಥಕಗಳು ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಮಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುತ್ತದೆ?
ಎ) 2   ಬಿ) 4   ಸಿ) 10   ಡಿ) 3
9. ಶತಾಂಕಗಳು ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಮಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸುತ್ತದೆ?
ಎ) 100   ಬಿ) 75   ಸಿ) 25   ಡಿ) 50
10. 'ಬಹುಲಕ' ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಈ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ.
ಎ) ಗ್ರೀಕ್   ಬಿ) ಫ್ರೆಂಚ್   ಸಿ) ಐರಿಷ್   ಡಿ) ಇಟಾಲಿಯನ್

II. ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. _____ ಅಂಕಗಣಿತ ಸರಾಸರಿಯು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶಗಳಿಗೂ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
2. ಒಂದು ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ _____ ಚತುರ್ಥಕಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.
3. ಮೂರನೇ ಚತುರ್ಥಕ ಮತ್ತು _____ ಶತಾಂಕ ಒಂದೇ ಆಗಿವೆ.
4. _____ ಅತಿರಿಕ್ತ ಮೌಲ್ಯಾಂಕಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
5. ವಿತರಣೆಯೊಂದು ಎರಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬಹುಲಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು _____ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

III. ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

A	B
1) ಅಂಕಗಣಿತ ಸರಾಸರಿ	a) ಸ್ಥಾನಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು
2) ಮಧ್ಯಾಂಕ	b) $\bar{X}$
3) $\sum X$	c) ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಪುನಾವರ್ತಿತ ಪ್ರಾಪ್ತಾಂಕ
4) Q_1, Q_2, P_{25}, P_{50}	d) ಪ್ರಾಪ್ತಾಂಕಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ
5) ಬಹುಲಕ	e) ವಿಭಜಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ / ಪದದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಕೇಂದ್ರೀಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಎಂದರೇನು?
2. ಅಂಕಗಣಿತ ಸರಾಸರಿ ಅರ್ಥವೇನು?

3. ತೂಕಿತ ಅಂಕಗಣಿತ ಸರಾಸರಿಯ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
4. ಮಧ್ಯಾಂಕವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.
5. ಈ ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಂಕವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ. 15, 25, 35, 40, 48
6. ಶತಾಂಕಗಳನ್ನು ಏನೆಂದು ಅರ್ಥೈಸುವಿರಿ?
7. ಈ ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಂದ ಬಹುಲಕವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ. 10, 8, 10, 6, 4, 12, 10, 8, 10, 18, 16, 10, 18, 16

V. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 4 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 2 ಅಂಕಗಳು)

1. ಕೇಂದ್ರೀಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮಾಪನಗಳ ವಿಧಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
2. ಅಂಕಗಣಿತ ಸರಾಸರಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಮೂರು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
3. ಈ ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಗೆ ಅಂಕಗಣಿತ ಸರಾಸರಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.
ಹತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಅಂಕಗಳು: 30, 62, 47, 25, 52, 39, 56, 66, 12, 24
4. ಅಂಕಗಣಿತ ಸರಾಸರಿಯ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
5. ಬಹುಲಕದ ವಿಧಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
6. ಸತತ ಶ್ರೇಣಿ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಬಹುಲಕವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಬಳಸುವ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
7. ಅಂಕಗಣಿತ ಸರಾಸರಿ, ಮಧ್ಯಾಂಕ ಮತ್ತು ಬಹುಲಕಗಳ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

VI. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 12 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 4 ಅಂಕಗಳು)

1. ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಅಂಕಗಣಿತ ಸರಾಸರಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.

ಎ) ನೇರ ವಿಧಾನ   ಬಿ) ಊಹಾತ್ಮಕ ಸರಾಸರಿ ವಿಧಾನ

X	5	10	15	20	25	30	35	40
f	5	7	9	10	8	6	5	2

2. ತೂಕಿತ ಅಂಕಗಣಿತ ಸರಾಸರಿಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ. ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ ವಿವರಿಸಿ.
3. ಈ ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಂಕವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.

ತೂಕ	40	50	60	70	80	90
ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	3	17	24	16	8	2

4. ಚತುರ್ಥಕಗಳು ಮತ್ತು ಶತಾಂಕಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
5. ಈ ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಗೆ ಕೆಳಗಿನ ಚತುರ್ಥಕ (Q_1) ಮತ್ತು ಮೇಲಿನ ಚತುರ್ಥಕ (Q_3) ಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.
X: 22, 26, 14, 30, 18, 11, 35, 41, 12, 32
6. ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಂದ ಬಹುಲಕವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.

ಅಂಕಗಳು	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	2	5	8	10	8	5	2

VII. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 20 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 6 ಅಂಕಗಳು)

1. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಗೆ ನೇರ ವಿಧಾನ, ಊಹಾತ್ಮಕ ಸರಾಸರಿ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಹಂತ ವಿಚಲನಾ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಅಂಕಗಣಿತ ಸರಾಸರಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿ. 40, 50, 55, 78, 58
2. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸರಾಸರಿ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿ.
ಎ) ನೇರ ವಿಧಾನ   ಬಿ) ಹಂತ ವಿಚಲನಾ ವಿಧಾನ

ಅಂಕಗಳು (x)	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ (f)	5	12	15	8	8	3	2

3. ಈ ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಂದ ಮಧ್ಯಾಂಕವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.

ಕೂಲಿ ದರಗಳು	60-70	50-60	40-50	30-40	20-30
ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ	7	21	11	6	5

4. ಈ ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಂದ Q_1 , Q_2 ಮತ್ತು Q_3 ಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.

X : 22, 26, 14, 30, 18, 11, 35, 41, 12, 32

5. ಈ ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕುಟುಂಬಗಳ ಮಾಸಿಕ ಬಹುಲಕ ಆದಾಯವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.

ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ಆದಾಯ (ರೂ. '000 ಗಳಲ್ಲಿ)	ಸಂಚಿತ ಆವೃತ್ತಿ
50 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ	97
45 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ	95
40 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ	90
35 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ	80
30 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ	60
25 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ	30
20 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ	12
15 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ	4

VIII. ಕಾರ್ಯಭಾರ ಮತ್ತು ನಿಯೋಜನೆ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ. (5 ಅಂಕಗಳು)

1. ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಎರಡು ತಾಸುಗಳಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 6 ರಿಂದ ಸಂಜೆ 6 ರವರೆಗೆ ದಾಖಲಿಸಿದ ತಾಪಮಾನದಿಂದ ಸರಾಸರಿ ತಾಪಮಾನ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿ.

ಗಂಟೆ	ತಾಪಮಾನ
6-8	17
8-10	23
10-12	26
12-14	29
14-16	30
16-18	25

****

ಅಧ್ಯಾಯ-6: ಸಹಸಂಬಂಧ

I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಸರಳ ಸಹಸಂಬಂಧ ಗುಣಾಂಕದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಎ) 0 ಯಿಂದ ∞	ಬಿ) 0 ಯಿಂದ 1	ಸಿ) -1 ರಿಂದ ∞	ಡಿ) -1 ರಿಂದ +1
--------------------	--------------	----------------------	----------------
2. r_{xy} ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದರೆ, X ಮತ್ತು Yಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿದೆ.

ಎ) Y ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ, X ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ	ಬಿ) Y ಕಡಿಮೆಯಾದಾಗ, X ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ
ಸಿ) Y ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ, X ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ	ಡಿ) Y ಕಡಿಮೆಯಾದಾಗ, X ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ
3. $r_{xy} = 0$ ಆಗಿದ್ದರೆ, X ಮತ್ತು Y ಚಲಕಗಳ ಸಂಬಂಧವು

ಎ) ಸರಳ ರೇಖಾತ್ಮಕ	ಬಿ) ಸರಳ ರೇಖಾತ್ಮಕವಲ್ಲದ
ಸಿ) ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿವೆ	ಡಿ) ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿವೆ
4. ಶ್ರೇಣಿ ಸಹಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದವರು

ಎ) ಕಾರ್ಲ್‌ಪಿಯರ್‌ಸನ್	ಬಿ) ಸಿ. ಇ. ಸ್ಪಿಯರ್‌ಮನ್	ಸಿ) ಜಾನ್ ಫೆಡರಿಕ್	ಡಿ) ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಹರ್ಷೆಲ್
---------------------	------------------------	------------------	----------------------

II. ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಚಲಕಗಳು ಜೊತೆಯಾಗಿ ಒಂದೇ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಚಲಿಸಿದಾಗ ಸಹಸಂಬಂಧವು _____ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.
2. ಸಂಬಂಧದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಚದರಿಕೆಯ ಚಿತ್ರವು _____ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೇ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಚದರಿಕೆಯ ಬಿಂದುಗಳು ರೇಖೆಯ ಮೇಲೆ ಇದ್ದರೆ ಸಹಸಂಬಂಧವನ್ನು _____ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.
4. ಕಾರ್ಲ್‌ಪಿಯರ್‌ಸನ್ ರವರ ಸಹಸಂಬಂಧ ಗುಣಾಂಕವನ್ನು _____ ಸಹಸಂಬಂಧ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ / ಪದದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಸಹಸಂಬಂಧ ಎಂದರೇನು?
2. ಸಹಸಂಬಂಧವು ಏನನ್ನು ಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತದೆ?
3. ಚದರಿಕೆಯ ಚಿತ್ರ ಎಂದರೇನು?
4. ಸಂಖ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅಳತೆ ಮಾಡಲಾಗದ ಚಲಕಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ನೀಡಿ.
5. ಸ್ಪಿಯರ್‌ಮನ್‌ರವರ ಶ್ರೇಣಿ ಸಹಸಂಬಂಧದ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 4 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 2 ಅಂಕಗಳು)

1. ಸಹಸಂಬಂಧದ ವಿಧಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
2. ಋಣಾತ್ಮಕ ಸಹಸಂಬಂಧ ಎಂದರೇನು? ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ.
3. ಧನಾತ್ಮಕ ಸಹಸಂಬಂಧ ಎಂದರೇನು? ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ.
4. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸಹಸಂಬಂಧವಿದೆ?

ಎ) ತರಕಾರಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಬೆಲೆ	ಬಿ) ತಾಪಮಾನ ಮತ್ತು ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂಗಳ ಮಾರಾಟ
-------------------------------	------------------------------------
5. r ನ ಬೆಲೆ 1, -1 ಮತ್ತು 0 ಆದಾಗ ಅದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

V. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 12 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 4 ಅಂಕಗಳು)

1. ಚದರಿಕೆಯ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸಿ ಮತ್ತು ಸಹಸಂಬಂಧವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ.

X	10	20	30	40	50	60	70	80
Y	25	20	25	35	40	35	50	45

2. ಚದರಿಕೆಯ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸಿ ಮತ್ತು ಸಹಸಂಬಂಧವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.

X	1	2	3	4	5	6
Y	2	4	6	8	10	12

3. ತಂದೆಯವರುಗಳ ಎತ್ತರಗಳ(x) ಮತ್ತು ಅವರ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳ ಎತ್ತರಗಳ (y) [ಇಂಚುಗಳಲ್ಲಿ] ನಡುವಿನ ಸಹಸಂಬಂಧವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಮಾಡಿ.

X	65	66	57	67	68	69	70	72
Y	67	56	65	68	72	72	69	71

4. X ಮತ್ತು Y ಗಳ ನಡುವಿನ ಸಹಸಂಬಂಧ ಗುಣಾಂಕವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.

X	1	3	4	5	7	8
Y	2	6	8	10	14	16

5. ಸ್ಪಿಯರ್‌ಮನ್‌ರವರ ಶ್ರೇಣಿ ಸಹಸಂಬಂಧವನ್ನು ಯಾವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ ವಿವರಿಸಿ.

VI. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 20 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 6 ಅಂಕಗಳು)

1. ಈ ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಗೆ ಹಂತ ವಿಚಲನಾ ವಿಧಾನದಿಂದ ಕಾರ್ಲ್‌ಪಿಯರ್‌ಸನ್‌ರವರ ಸಹಸಂಬಂಧ ಗುಣಾಂಕವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಟೀಕಿಸಿ.

X	12	14	16	18	20	22	24	28	30
Y	36	33	30	27	24	21	18	15	12

2. ಸಹಸಂಬಂಧ ಗುಣಾಂಕದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

3. ಶ್ರೇಣಿ ಸಹಸಂಬಂಧದ ಗುಣಾಂಕವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಿ.

X	18	28	35	44	35	26	37	48
Y	83	51	34	34	34	28	46	47

****

ಅಧ್ಯಾಯ-7: ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳು

I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಇವುಗಳಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಅನುಭೋಗಿ ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಂಕವು ಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
  - ಎ) ಚಿಲ್ಲರೆ ಬೆಲೆಗಳು
  - ಬಿ) ಸಗಟು ಬೆಲೆಗಳು
  - ಸಿ) ಅವಶ್ಯಕ ಸರಕಿನ ಬೆಲೆಗಳು
  - ಡಿ) ಐಶಾರಾಮದ ಸರಕಿನ ಬೆಲೆಗಳು
2. ಸೂಚ್ಯಂಕದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವರ್ಷದ ಬೆಲೆಯನ್ನು 100 ಎಂದು ಊಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
  - ಎ) ಚಾಲ್ತಿ ವರ್ಷ
  - ಬಿ) ಆಧಾರ ವರ್ಷ
  - ಸಿ) ಜನಗಣತಿ ವರ್ಷ
  - ಡಿ) ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷ
3. $P_{01} = \frac{\sum P_1 Q_0}{\sum P_0 Q_0} \times 100$ ಸಮೀಕರಣವನ್ನು ನೀಡಿದವರು
  - ಎ) ಲಾಸ್ಪೆಯರ್
  - ಬಿ) ಪಾಶ್ಚೆ
  - ಸಿ) ಮಾರ್ಷಲ್
  - ಡಿ) ಫಿಶರ್
4. ಲಾಸ್ಪೆಯರ್ ಸೂಚ್ಯಂಕವು ಆಧರಿಸಿರುವುದು
  - ಎ) ಆಧಾರ ವರ್ಷದ ಪ್ರಮಾಣ
  - ಬಿ) ಚಾಲ್ತಿ ವರ್ಷದ ಪ್ರಮಾಣ
  - ಸಿ) ಚಾಲ್ತಿ ವರ್ಷದ ಅನುಪಾತ
  - ಡಿ) ಆಧಾರ ವರ್ಷದ ಸರಾಸರಿ
5. ಪಾಶ್ಚೆಯವರ ಸೂಚ್ಯಂಕವು ಆಧರಿಸಿರುವುದು
  - ಎ) ಚಾಲ್ತಿ ವರ್ಷದ ಪ್ರಮಾಣ
  - ಬಿ) ಆಧಾರ ವರ್ಷದ ಪ್ರಮಾಣ
  - ಸಿ) ಆಧಾರ ವರ್ಷದ ಸರಾಸರಿ
  - ಡಿ) ಚಾಲ್ತಿ ವರ್ಷದ ಅನುಪಾತ

II. ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳನ್ನು _____ ರಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
2. P_1 ಮತ್ತು P_0 ಗಳು ಸರಕುಗಳ _____ ಮತ್ತು ಆಧಾರ ವರ್ಷದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಜೀವನ ವೆಚ್ಚದ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು _____ ಎಂದೂ ಕರೆಯುವರು.
4. ಹಣದ ಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು _____ ಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕ ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
5. _____ ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಗಟು ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಂಕವು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ.
6. ಸಂವೇದಿ ಸೂಚ್ಯಂಕವು _____ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆದಾರರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿದೆ.

III. ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

A	B
1) CPI	a) ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೂಚ್ಯಂಕ
2) WPI	b) ಕೃಷಿ ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ
3) IIP	c) ಅನುಭೋಗಿ ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ
4) API	d) ಸಗಟು ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ
5) HDI	e) ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸೂಚ್ಯಂಕ

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ / ಪದದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಸೂಚ್ಯಂಕ ಎಂದರೇನು?
2. ಸಾಪೇಕ್ಷ ಬೆಲೆಯ ಅರ್ಥ ನೀಡಿ.
3. ಸೆನೆಕ್ಸ್ ಎಂದರೇನು?
4. ಹಣದುಬ್ಬರದ ದರವನ್ನು ಮಾಪನ ಮಾಡಲು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುವ ಸೂಚ್ಯಂಕ ಯಾವುದು?
5. ಹಣದುಬ್ಬರದ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

V. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 4 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 2 ಅಂಕಗಳು)

1. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
2. ಅನುಭೋಗಿ ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ ಎಂದರೇನು? ಅದನ್ನು ನೀವು ಹೇಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವಿರಿ?
3. ಸಗಟು ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ ಎಂದರೇನು? ಅದರ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

4. ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಅನುಭೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.
5. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡುವ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
6. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸೂಚ್ಯಂಕದ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

VI. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 12 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 4 ಅಂಕಗಳು)

1. ಈ ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಗೆ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಬೆಲೆಗಳ ತೂಕಿತ ಸರಾಸರಿ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.

ವಸ್ತುಗಳು	ತೂಕ % ರಲ್ಲಿ	ಆಧಾರ ವರ್ಷದ ಬೆಲೆ (ರೂ)	ಚಾಲ್ತಿ ವರ್ಷದ ಬೆಲೆ (ರೂ)
A	40	2	4
B	30	5	6
C	20	4	5
D	10	2	3

2. ಈ ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಗೆ ಲಾಸ್ಪೆಯರ್ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿ.

ವಸ್ತುಗಳು	P ₀	Q ₀	P ₁	Q ₁
A	8	5	10	11
B	7	6	9	9
C	9	4	12	6

3. ಈ ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಗೆ ಪಾಶ್ಚೆ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿ.

ವಸ್ತುಗಳು	P ₀	Q ₀	P ₁	Q ₁
A	2	8	4	6
B	5	10	6	5
C	4	12	5	10

4. ಈ ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಗೆ ಜೀವನ ವೆಚ್ಚದ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.

ವಸ್ತುಗಳು	Q ₀	P ₀	P ₁
ಗೋಧಿ	20	10	12
ಅಕ್ಕಿ	5	30	35
ತುಪ್ಪ	2	20	30
ಸಕ್ಕರೆ	4	25	40

5. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸೂಚ್ಯಂಕ (IIP) ಎಂದರೇನು? ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಶಾಖೆಗಳು ಮತ್ತು ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
6. ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳು ಹೇಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ? ವಿವರಿಸಿ.

VII. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 20 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 6 ಅಂಕಗಳು)

1. ಈ ಕೆಳಗಿನ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಗೆ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ. ಎ) ಲಾಸ್ಪೆಯರ್ ವಿಧಾನ   ಬಿ) ಪಾಶ್ಚೆ ವಿಧಾನ

ಸರಕುಗಳು	1990		1995	
	ಬೆಲೆ	ಪ್ರಮಾಣ	ಬೆಲೆ	ಪ್ರಮಾಣ
A	20	15	30	20
B	15	10	20	15
C	30	20	25	10
D	10	5	12	8

2. CPI, WPI, ಮತ್ತು IIPಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
3. ಅನುಭೋಗಿ ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ಕಂಡು ಬರುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

VIII. ಕಾರ್ಯಭಾರ ಮತ್ತು ನಿಯೋಜನೆ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ. (5 ಅಂಕಗಳು)

1. ಸೆನೆಕ್ಸ್ (ಸಂವೇದಿ ಸೂಚ್ಯಂಕ)ನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

****

ಅಧ್ಯಾಯ-8: ಸಂಖ್ಯಾತ್ಮಕ ಸಾಧನಗಳ ಉಪಯೋಗ

I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಸಂಖ್ಯಾತ್ಮಕ ಸಾಧನಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.
ಎ) ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು   ಬಿ) ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು
ಸಿ) ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು   ಡಿ) ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಲು
2. ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಹಂತವೆಂದರೆ
ಎ) ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಥೈಸುವಿಕೆ   ಬಿ) ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ
ಸಿ) ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು   ಡಿ) ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುಂಪಿನ ಆಯ್ಕೆ
3. ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಹಂತವೆಂದರೆ
ಎ) ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ   ಬಿ) ಉಪಸಂಹಾರ
ಸಿ) ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುಂಪಿನ ಆಯ್ಕೆ   ಡಿ) ಗ್ರಂಥಸೂಚಿ

II. ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. _____ ಸಾಧನಗಳು ದಿನನಿತ್ಯದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ಇವುಗಳನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
2. _____ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಾಗ ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುಂಪಿನ ಆಯ್ಕೆಯು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದಾಗಿದೆ.
3. ಸಮೀಕ್ಷೆಯು _____ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ / ಪದದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಅನುಭೋಗಿ ಜಾಗೃತಿ ಎಂದರೇನು?
2. ಅಂಚೆ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯು ಏನನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಲೇಬೇಕು?
3. ಯೋಜನೆಯ ಉಪಸಂಹಾರ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನು ಮುನ್ನಂದಾಜು ಮಾಡಬಹುದು?

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 4 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 2 ಅಂಕಗಳು)

1. ಸಂಖ್ಯಾತ್ಮಕ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
2. ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ನಾಲ್ಕು ಹಂತಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
3. ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ?
4. ದತ್ತಾಂಶದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಸಹಕರಿಸುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಸಂಖ್ಯಾತ್ಮಕ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
5. ಗ್ರಂಥಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬೇಕಾದ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ.

****

ಭಾಗ-ಬಿ: ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಅಧ್ಯಾಯ-1: ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕತೆ

I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

- ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾರ ತಲಾ ಆದಾಯದ ಅಂದಾಜು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ?
ಎ) ದಾದಾಬಾಯಿ ನವರೋಜಿ. ಬಿ) ವಿ.ಕೆ.ಆರ್.ವಿ ರಾವ್
ಸಿ) ವಿಲಿಯಂ ದಿಗ್ಲೆ ಡಿ) ಆರ್.ಸಿ ದೇಸಾಯಿ
- ಬ್ರಿಟೀಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ವಲಯವು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ,
ಎ) ಮಹಲ್ವಾರಿ ಪದ್ಧತಿ ಬಿ) ರೈತವಾರಿ ಪದ್ಧತಿ
ಸಿ) ಜಮೀನ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿ ಡಿ) ಭೂ ಹಿಡುವಳಿ ಮೇಲಿನ ಮಿತಿ
- ಟಾಟಾ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕು ಕಂಪನಿ (TISCO) ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡ ವರ್ಷ
ಎ) 1930 ಬಿ) 1910 ಸಿ) 1947 ಡಿ) 1907
- ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಅರ್ಥದಷ್ಟು ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರವು ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರದೊಂದಿಗೆ ನಿರ್ಬಂಧಿತವಾಗಿತ್ತು?
ಎ) ಬ್ರಿಟನ್ ಬಿ) ಇರಾನ್ ಸಿ) ಚೀನಾ ಡಿ) ಶ್ರೀಲಂಕಾ
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರೈಲು ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದ ವರ್ಷ
ಎ) 1835 ಬಿ) 1776 ಸಿ) 1850 ಡಿ) 1853

II. ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

- ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಹತ್ತಿಬಟ್ಟೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು _____ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿದ್ದವು.
- ಸ್ವತಂತ್ರ ಪೂರ್ವ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೇಬಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ದೇಶದ _____ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದ್ದವು.
- ಸೂಯೆಜ್ ಕಾಲುವೆಯ ಪ್ರಾರಂಭವು ಭಾರತದ ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೇಲೆ _____ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಿತು.
- _____ ಭಾರತದ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರದ ಎರಡನೇ ಹಂತ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ವರ್ಷ.
- _____ ಸಾರಿಗೆಯು ಬ್ರಿಟೀಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ / ಪದದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

- ಬ್ರಿಟೀಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದ ಪ್ರಮುಖ 'ಕಂದಾಯ ಪಾವತಿ ಪದ್ಧತಿ'ಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
- ಬಂಡವಾಳ ಸರಕುಗಳ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಎಂದರೇನು?
- ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಜನಗಣತಿ ನಡೆಸಲಾಯಿತು?
- ಉದ್ಯೋಗ ರಚನೆಯನ್ನು ಏನೆಂದು ಅರ್ಥೈಸುವಿರಿ?
- ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಸರ್ಕಾರವು ಕಾಲುವೆ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಏಕೆ ರದ್ದು ಪಡಿಸಿತು?

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 4 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 2 ಅಂಕಗಳು)

- ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ತಲಾ ವರಮಾನವನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ ಯಾರಾದರೂ ಇಬ್ಬರೂ ಪ್ರಮುಖ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
- ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಸರ್ಕಾರವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಿದ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಗಳ ಉದ್ದೇಶವೇನು?
- ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ರಫ್ತುಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ.
- ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆಧುನಿಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
- ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಎದುರಿಸಿದ ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.
- ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳು ಯಾವುವು?

V. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 12 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 4 ಅಂಕಗಳು)

1. 'ಬ್ರಿಟೀಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಕರಕುಶಲ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ನಾಶವಾದುವು'. ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ.
2. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವ ಭಾರತದ ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ದಿಕ್ಕನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ.
3. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ 'ಭಾರತದ ಸಂಪತ್ತು ಬಸಿದು ಹೋಯಿತು' ಎಂಬುದನ್ನು ಏನೆಂದು ಅರ್ಥೈಸುವಿರಿ?
4. 'ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೂಚಕಗಳು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಾಯಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ'. ಚರ್ಚಿಸಿ.
5. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಉದ್ಯೋಗ ರಚನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.

VI. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 20 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 6 ಅಂಕಗಳು)

1. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಕೃಷಿವಲಯದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
2. 'ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಕೈಗಾರಿಕಾವಲಯ ಸದೃಢ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಲಿಲ್ಲ'. ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ.
3. ಬ್ರಿಟೀಷರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಚರ್ಚಿಸಿ.

*****

ಅಧ್ಯಾಯ-2: ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕತೆ 1950-1990

I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗವು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ವರ್ಷ
ಎ) 1910   ಬಿ) 1930   ಸಿ) 1950   ಡಿ) 1940
2. ಕೃಷಿ ವಲಯದ ಕಡಿಮೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಭಾರತವು ಈ ದೇಶದಿಂದ ಆಹಾರವನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿತು.
ಎ) ಬ್ರಿಟನ್   ಬಿ) ಯು.ಎಸ್.ಎ   ಸಿ) ಕೆನಡಾ   ಡಿ) ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ
3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಹಂತದ ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ ಅವಧಿ
ಎ) 1960-1970ರ ಮಧ್ಯದ ದಶಕ   ಬಿ) 1950-1960ರ ದಶಕ
ಸಿ) 1970-1980ರ ಮಧ್ಯದ ದಶಕ   ಡಿ) 1970-1980ರ ದಶಕ
4. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಮಿತಿ-1955 ನ್ನು ಹೀಗೂ ಕರೆಯುವರು.
ಎ) ಜೈನ್ ಸಮಿತಿ   ಬಿ) ಕರ್ವೆ ಸಮಿತಿ   ಸಿ) ದವೆ ಸಮಿತಿ   ಡಿ) ಲೋಧಾ ಸಮಿತಿ

II. ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ _____ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
2. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಮಾನತೆಯು _____ ನ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು.
3. ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ _____ ಅನ್ನು ಬಳಸುತ್ತವೆ.

III. ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

A	B
1) ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ	a) ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಉತ್ಪನ್ನ ನೀಡುವ ಬೀಜಗಳು
2) ಕೋಟಾ	b) ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
3) ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ	c) ಸರಕುಗಳನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಮಾಣ
4) ಹೆಚ್.ವೈ.ವಿ ಬೀಜಗಳು	d) ಸರ್ಕಾರ ನೀಡುವ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಾಯ
5) ಸಹಾಯಧನ	e) ಭೂ ಹಿಡುವಳಿಗಳ ಒಡೆತನದ ಬದಲಾವಣೆ

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ / ಪದದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.
2. ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಅರ್ಥ ನೀಡಿ.
3. ಒಟ್ಟು ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪನ್ನದ ಅರ್ಥ ನೀಡಿ.
4. ಭೂ ಹಿಡುವಳಿಯ ಗರಿಷ್ಠಮಿತಿ ಎಂದರೇನು?
5. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಿಗುತೆ ಎಂದರೇನು?
6. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
7. 'ಪರ್ಮಿಟ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ರಾಜ್' ಎಂದರೇನು?

V. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 4 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 2 ಅಂಕಗಳು)

1. ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಗುರಿಗಳು ಯಾವುವು?
2. ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಎಂದರೆ ಏನೆಂದು ಅರ್ಥೈಸುವಿರಿ? ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದರ ಅಗತ್ಯತೆ ಏಕೆ ಇದೆ?
3. ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಭಾರತದ ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
4. ಮೊದಲ ಹಂತದ ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ (HYV) ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಯಿತು?
5. ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಎರಡು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

6. ಸುಂಕ ಮತ್ತು ಕೋಟಾಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡಿ.
7. ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಏಕೆ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿತು?

VI. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 12 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 4 ಅಂಕಗಳು)

1. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
2. ಸಹಾಯಧನ ನೀತಿಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
3. ಆಮದು ಬದಲೀಕರಣದ ವ್ಯಾಪಾರ ನೀತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

VII. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 20 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 6 ಅಂಕಗಳು)

1. ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಗುರಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
2. ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.
3. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಅರ್ಥಿಕ ನೀತಿಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

VIII. ಕಾರ್ಯಭಾರ ಮತ್ತು ನಿಯೋಜನೆ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ. (5 ಅಂಕಗಳು)

1. ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.

a) ಲಾರ್ಸನ್ ಮತ್ತು ಟೆರೋ ಲಿ.
b) ಭಾರತ್ ಅರ್ಥ್ ಮೂವರ್ಸ್ ಲಿ.
c) ಎಚ್.ಡಿ.ಎಫ್.ಸಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಲಿ.
d) ಭಾರತ್ ಹೆವಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ಸ್ ಲಿ.
e) ರಿಲಯನ್ಸ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಲಿ.
f) ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಏರೋನಾಟಿಕ್ಸ್ ಲಿ.
g) ಭಾರ್ತಿ ಏರ್‌ಟೆಲ್ ಲಿ.
h) ಇನ್ಫೋಸಿಸ್ ಲಿ.
i) ಇಂಡಿಯನ್ ಆಯಿಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಲಿ.
j) ಭಾರತ್ ಸಂಚಾರ್ ನಿಗಮ್ ಲಿ.

*****

ಅಧ್ಯಾಯ-3: ಉದಾರೀಕರಣ, ಖಾಸಗೀಕರಣ ಮತ್ತು ಜಾಗತೀಕರಣ: ಒಂದು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. IBRDಯನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
  - ಎ) ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕು
  - ಬಿ) ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕು
  - ಸಿ) ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕು
  - ಡಿ) ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕು
2. ಸರ್ಕಾರದ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.
  - ಎ) ಕೋಶೀಯ ನೀತಿ
  - ಬಿ) ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿ
  - ಸಿ) ಹಣಕಾಸು ನೀತಿ
  - ಡಿ) ವ್ಯಾಪಾರ ನೀತಿ
3. ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ತೆರಿಗೆಯು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು
  - ಎ) 1ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ 2016
  - ಬಿ) 1ನೇ ಜುಲೈ 2017
  - ಸಿ) 1ನೇ ಜನವರಿ 2018
  - ಡಿ) 31ನೇ ಮಾರ್ಚ್ 2019
4. ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ತೆರಿಗೆಯು
  - ಎ) ನೇರ ತೆರಿಗೆಯಾಗಿದೆ
  - ಬಿ) ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಯಾಗಿದೆ
  - ಸಿ) ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯಾಗಿದೆ
  - ಡಿ) ಕಂಪನಿ ತೆರಿಗೆಯಾಗಿದೆ
5. GATT ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡ ವರ್ಷ
  - ಎ) 1920
  - ಬಿ) 1930
  - ಸಿ) 1948
  - ಡಿ) 1950
6. ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆಯು (WTO) ಈ ಸಂಘಟನೆಯ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತಗೊಂಡಿತು.
  - ಎ) IMF
  - ಬಿ) GATT
  - ಸಿ) RBI
  - ಡಿ) IBRD

II. ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. 1991 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಬಾಹ್ಯ _____ ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಲುಕಿತು.
2. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು _____ ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.
3. RBI _____ ವಲಯವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.
4. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಆದಾಯದ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು _____ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.
5. ಹಣದ _____ ದ ನಂತರ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯದ ಒಳಹರಿವಿನ ಹೆಚ್ಚಳ ಉಂಟಾಯಿತು.
6. _____ ರಲ್ಲಿ WTO ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.

III. ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

A	B
1) IMF	a) ವಿದೇಶಿ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಹೂಡಿಕೆದಾರರು
2) ರಚನಾತ್ಮಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು	b) ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸು ನಿಧಿ
3) FDI	c) ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಕ್ರಮಗಳು
4) FII	d) ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಕ್ರಮಗಳು
5) ಸ್ಥಿರಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳು	e) ವಿದೇಶಿ ನೇರ ಹೂಡಿಕೆ

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ / ಪದದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. IBRD - ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
2. ಉದಾರೀಕರಣ ಎಂದರೇನು?
3. ನೇರ ತೆರಿಗೆಯ ಅರ್ಥ ನೀಡಿ.
4. ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಅರ್ಥ ನೀಡಿ.
5. ಹೂಡಿಕೆ ಹಿಂತೆಗೆತವನ್ನು ಏನೆಂದು ಅರ್ಥೈಸುವಿರಿ?
6. ಜಾಗತೀಕರಣ ಎಂದರೇನು?
7. ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಏನೆಂದು ಅರ್ಥೈಸುವಿರಿ?
8. GATT - ವಿಸ್ತರಿಸಿ.

V. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 4 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 2 ಅಂಕಗಳು)

1. ಸರ್ಕಾರದ ಕೊರತೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಎರಡು ಮೂಲಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
2. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪರವಾನಗಿಯ ಅರ್ಥ ನೀಡಿ.
3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
4. ಕೋಶೀಯ ನೀತಿ ಎಂದರೇನು?
5. ನೇರ ಮತ್ತು ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳಿಗೆ ತಲಾ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ನೀಡಿ.
6. ವ್ಯಾಪಾರ ನೀತಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
7. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮ (PSUs)ಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
8. ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

VI. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 12 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 4 ಅಂಕಗಳು)

1. ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಹೂಡಿಕೆ ನೀತಿಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.
2. ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.
3. ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಯಾವುವು? ಇದರ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಭಾರತದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

VII. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 20 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 6 ಅಂಕಗಳು)

1. ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.
2. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉದಾರೀಕರಣ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿ.
  - ಎ) ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯದ ಅನಿರ್ಬಂಧೀಕರಣ
  - ಬಿ) ಹಣಕಾಸು ವಲಯದ ಸುಧಾರಣೆಗಳು
3. ಉದಾರೀಕರಣದ ಪ್ರಮುಖ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ತೆರಿಗೆ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
4. ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಂದ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯದ ಮೇಲಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.

VIII. ಕಾರ್ಯಭಾರ ಮತ್ತು ನಿಯೋಜನೆ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ. (5 ಅಂಕಗಳು)

1. ಕೆಳಗಿನ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ, ಖಾಸಗಿ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.

ICICI, SBI, HSBC, NABARD, IDBI

*****

ಅಧ್ಯಾಯ-4: ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಬಂಡವಾಳ ನಿರ್ಮಾಣ

I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಈ ಕೆಳಗಿನವರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಲ್ಲರು?
  - ಎ) ಅನಾರೋಗ್ಯಪೀಡಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ
  - ಬಿ) ತರಬೇತಿ ರಹಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ
  - ಸಿ) ಸದೃಢ ಆರೋಗ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ
  - ಡಿ) ಕೌಶಲ್ಯ ರಹಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ
2. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ
  - ಎ) NCERT
  - ಬಿ) UGC
  - ಸಿ) AICTE
  - ಡಿ) ICMR
3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ವಲಯವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ
  - ಎ) ICMR
  - ಬಿ) DSERT
  - ಸಿ) AICTE
  - ಡಿ) UGC
4. ತಪಸ್ ಮುಜುಂದಾರ್ ಸಮಿತಿಯು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಜಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಯ ಎಷ್ಟರಷ್ಟು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದೆ?
  - ಎ) 4 %
  - ಬಿ) 5 %
  - ಸಿ) 6 %
  - ಡಿ) 8 %
5. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂಬುದು
  - ಎ) ಇನ್ನು ದೂರದ ಕನಸು ಅಲ್ಲ
  - ಬಿ) ಇನ್ನೂ ದೂರದ ಕನಸು
  - ಸಿ) ಕನಸು ಮಾತ್ರ
  - ಡಿ) ಹಗಲು ಕನಸು ಮಾತ್ರ
6. 6-14 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಹಾಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಯ್ದೆಯು ಜಾರಿಯಾದ ವರ್ಷ
  - ಎ) 2002
  - ಬಿ) 2004
  - ಸಿ) 2006
  - ಡಿ) 2009
7. 2009ರ ಉಚಿತ ಹಾಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ವಯಸ್ಸಿನ ಗುಂಪು
  - ಎ) 6-14 ವರ್ಷಗಳು
  - ಬಿ) 6-18 ವರ್ಷಗಳು
  - ಸಿ) 6-12 ವರ್ಷಗಳು
  - ಡಿ) 6-15 ವರ್ಷಗಳು

II. ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ವಿದ್ಯಾವಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕೊಡುಗೆಯು _____ ವ್ಯಕ್ತಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.
2. ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೇಲಿನ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು _____ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ.
3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ-ನಗರ ವಲಸೆಗೆ _____ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.
4. ತಪಸ್ ಮುಜುಂದಾರ್ ಸಮಿತಿಯು _____ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೇಮಕಗೊಂಡಿತು.
5. ಶಿಕ್ಷಣ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯವನ್ನು _____ ಮೇಲಿನ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿಡುತ್ತಿದೆ.
6. ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಮಟ್ಟವು _____ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದೆ.

III. ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

A	B
1) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೊಡುಗೆ	a) ಆರೋಗ್ಯ ಸಾಕ್ಷರತೆ
2) ಸಾಮಾಜಿಕ ಔಷಧಿ	b) ಲಸಿಕೆಗಳು
3) ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಔಷಧಿ	c) ಸಾಕ್ಷರತಾ ದರ
4) ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆ	d) ಒಂದು ಧನಾತ್ಮಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
5) ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ	e) ಕೌಶಲ್ಯಭರಿತ ಶ್ರಮಿಕ

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ / ಪದದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಮಾನವ ಬಂಡವಾಳದ ಅರ್ಥ ನೀಡಿ.
2. ಜನರ ವಲಸೆಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕಾರಣ ತಿಳಿಸಿ.
3. NCERT - ವಿಸ್ತರಿಸಿ
4. UGC - ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
5. ICMR - ವಿಸ್ತರಿಸಿ.

V. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 4 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 2 ಅಂಕಗಳು)

1. ಮಾನವ ಬಂಡವಾಳದ ಮೇಲೆ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
2. ಒಂದು ದೇಶದ ಮಾನವ ಬಂಡವಾಳದ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
3. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೇಲೆ ಏಕೆ ಹಣ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ?
4. ಮಾನವ ಬಂಡವಾಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ಅಂಶಗಳಾವುವು?
5. ಒಂದು ದೇಶದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆಯ ಸೂಚಕಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
6. ಆರೋಗ್ಯ ವೆಚ್ಚಗಳ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.
7. ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ವಲಯಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಸರ್ಕಾರದ ಎರಡು ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
8. ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಬಂಡವಾಳದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

VI. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 12 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 4 ಅಂಕಗಳು)

1. ಒಬ್ಬ ಕಾರ್ಮಿಕನಿಗೆ ವೃತ್ತಿನಿರತ ತರಬೇತಿಯ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
2. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಬಂಡವಾಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.
4. ಭಾರತದ ಮಾನವ ಬಂಡವಾಳ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

VII. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 20 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 6 ಅಂಕಗಳು)

1. ಒಂದು ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.
2. ಮಾನವ ಬಂಡವಾಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ಮೂಲಗಳಾಗಿ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.
(ಎ) ಆರೋಗ್ಯ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯ
(ಬಿ) ವಲಸೆ ಮೇಲಿನ ವೆಚ್ಚ
3. ಮಾನವ ಬಂಡವಾಳ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.
4. ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೇಲಿನ ಸರ್ಕಾರದ ವೆಚ್ಚದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.

*****

ಅಧ್ಯಾಯ-5: ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ

I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಬಹುತೇಕ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು
ಎ) ಶ್ರೀಮಂತರು   ಬಿ) ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರು   ಸಿ) ಬಡವರು   ಡಿ) ಉನ್ನತ ವರ್ಗದವರು
2. NABARD ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ವರ್ಷ
ಎ) 1947   ಬಿ) 1970   ಸಿ) 1982   ಡಿ) 2006
3. SHG ಗಳಿಂದ ನೀಡಲ್ಪಡುವ ಸಾಲ ನೀಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೀಗೆನ್ನುವರು.
ಎ) ಸಮಗ್ರ ಸಾಲ ಯೋಜನೆ   ಬಿ) ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಾಲ ಯೋಜನೆ
ಸಿ) ಲೀಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಯೋಜನೆ   ಡಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಳಿತಾಯ ಯೋಜನೆ
4. ಇದು ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
ಎ) ಕೋಳಿಸಾಕಣೆ   ಬಿ) ಕುಂಬಾರಿಕೆ
ಸಿ) ಸಿಮೆಂಟ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ   ಡಿ) ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕು ಕೈಗಾರಿಕೆ
5. ಚರ್ಮೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಲಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿವೆ.
ಎ) ಕೃಷಿಯೇತರ ವಲಯ   ಬಿ) ಕೃಷಿ ವಲಯ   ಸಿ) ಹಣಕಾಸು ವಲಯ   ಡಿ) ಬಾಹ್ಯ ವಲಯ

II. ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಗ್ರಾಮೀಣ ವಲಯದಲ್ಲಿ _____ ಜೀವನಾಧಾರದ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲವಾಗಿದೆ.
2. ಭಾರತದ ನೈಜ ಪ್ರಗತಿಯು _____ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
3. SHG ಗಳು _____ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ.
4. ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಾಲವನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಸಲುವಾಗಿ _____ ರಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಬಹುಮುಖ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು.
5. ಗೋಧಿ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಿಯ ಕಾಪು ದಾಸ್ತಾನು _____ ದಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.
6. _____ ಬೇಸಾಯವು ರಾಸಾಯನಿಕ ಮುಕ್ತ ಬೇಸಾಯವಾಗಿದೆ.

III. ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

A	B
1) RRB	a) ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ
2) ಲೇವಾದೇವಿಗಾರ	b) ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಮೂಲ
3) ಹಸಿರುಕ್ರಾಂತಿ	c) ಪುಣೆ
4) ಹಡಸ್ಪಾರ್ ಮಂಡಿ	d) ಸಾಂಸ್ಥಿಕೇತರ ಮೂಲ
5) ಆಪರೇಷನ್ ಫ್ಲಡ್	e) ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ / ಪದದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಾಲ ಎಂದರೇನು?
2. ಯಾವುದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಪೆಕ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ?
3. SHGs - ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
4. ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಸಿ.
5. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ವಯಸ್ಕರೆಲ್ಲರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
6. ಕೃಷಿಯ ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣದ ಅರ್ಥ ನೀಡಿ.
7. ಮೀನುಗಾರ ಸಮುದಾಯವು ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಿದೆ?
8. ಸಾವಯವ ಬೇಸಾಯ ಎಂದರೇನು?

V. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 4 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 2 ಅಂಕಗಳು)

1. ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡಿ.
2. ಲೇವಾದೇವಿಗಾರರು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ರೈತರನ್ನು ಹೇಗೆ ಶೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು?
3. ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಾಲದ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
4. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಾಲ ಯೋಜನೆ ಎಂದರೇನು?
5. ಜನ್ ಧನ್ ಯೋಜನೆಯ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
6. ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಎರಡು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ.
7. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣದ ಎರಡು ಆಯಾಮಗಳು ಯಾವುವು?
8. ಕೃಷಿಯ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಋತುಮಾನಗಳು ಯಾವುವು?
9. ಮೀನುಗಾರ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಎರಡು ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
10. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಿರುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಉದ್ಯೋಗ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.

VI. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 12 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 4 ಅಂಕಗಳು)

1. ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.
4. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಾಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.
3. ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ದೋಷಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
4. ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ.

VII. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 20 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 6 ಅಂಕಗಳು)

1. ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
3. ಪಶುಸಂಗೋಪನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.
3. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.
(ಎ) ತೋಟಗಾರಿಕೆ (ಬಿ) ಮೀನುಗಾರಿಕೆ
4. ಸಾವಯವ ಬೇಸಾಯದ ಲಾಭಗಳು ಮತ್ತು ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.

VIII. ಕಾರ್ಯಭಾರ ಮತ್ತು ನಿಯೋಜನೆ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ. (5 ಅಂಕಗಳು)

1. ಸಾವಯವ ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮದ ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಜನಪ್ರಿಯ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ.

*****

ಅಧ್ಯಾಯ-6: ಉದ್ಯೋಗ: ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಅನೌಪಚಾರಿಕರಣ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. GDP ಎಂಬುದು

- ಎ) ಒಟ್ಟು ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪನ್ನ   ಬಿ) ಒಟ್ಟು ದೇಶೀಯ ಬೆಲೆ   ಸಿ) ಒಳ್ಳೆಯ ದೇಶೀಯ ಬೆಲೆ   ಡಿ) ಒಟ್ಟು ಡಾಲರ್ ಬೆಲೆ

2. ನಗರದ ಜನರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತಾರೆ?

- ಎ) ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಲಯ   ಬಿ) ಸೇವಾ ವಲಯ   ಸಿ) ಗಣಿಗಾರಿಕೆ   ಡಿ) ಕೃಷಿ ವಲಯ

3. ಶ್ರಮಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಅನುಪಾತವನ್ನು ಇದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ಎ) ಬಡತನ   ಬಿ) ಉದ್ಯೋಗ   ಸಿ) ಶಿಕ್ಷಣ   ಡಿ) ಲಿಂಗಾನುಪಾತ

4. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಕ ಕೆಲಸವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ?

- ಎ) ಗೃಹಕೃತ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು   ಬಿ) ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
ಸಿ) ಸೇವಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು   ಡಿ) ಕೈಗಾರಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

5. ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಅದನ್ನು ತಾವೇ ನಡೆಸುವ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಹೀಗೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

- ಎ) ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕರು   ಬಿ) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಕರು
ಸಿ) ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು   ಡಿ) ನಿಯಮಿತ ವೇತನ ಕಾರ್ಮಿಕರು

6. ಔಪಚಾರಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ?

- ಎ) ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು   ಬಿ) ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು
ಸಿ) ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅನುಕೂಲಗಳು   ಡಿ) ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು

II. ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

- ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿಯ ಮೂಲಕ ಕರಕುಶಲವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡಿದವರು _____
- ಒಟ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು _____ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.
- ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಬಹುತೇಕ ಕಾರ್ಮಿಕ ಬಲವು _____ ರಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
- ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು _____ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸರ್ಕಾರ _____ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ _____ ಉದ್ಯೋಗದ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲವಾಗಿದೆ.
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮರೆಮಾಚಿದ ನಿರುದ್ಯೋಗವು _____ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

III. ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

A	B
1) ಔಪಚಾರಿಕ ಕಾರ್ಮಿಕರು	a) ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಲಯ
2) ಕೃಷಿ	b) ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ
3) ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾನೂನುಗಳು	c) ಉತ್ತಮ ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಚೌಕಾಸಿ
4) ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳು	d) ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ
5) ಸೇವಾ ವಲಯ	e) ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ / ಪದದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

- ಕೆಲಸಗಾರ ಎಂದರೆ ಯಾರು?
- ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.
- ಶ್ರಮಿಕ-ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಅನುಪಾತವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.
- ದಿನಗೂಲಿ ನೌಕರ ಎಂದರೆ ಯಾರು?
- ನಿಯಮಿತ ವೇತನ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು ಯಾರು?
- ಉದ್ಯೋಗರಹಿತ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.
- ಔಪಚಾರಿಕ ವಲಯದ ಅರ್ಥ ನೀಡಿ.

8. ಅನೌಪಚಾರಿಕ ವಲಯವನ್ನು ಏನೆಂದು ಅರ್ಥೈಸುವಿರಿ?

9. ILO - ವಿಸ್ತರಿಸಿ.

10. ಋತುಮಾನ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಎಂದರೇನು?

V. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 4 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 2 ಅಂಕಗಳು)

1. ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗಿಗಳೆಂದರೆ ಯಾರು? ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ.

2. ನಿಯಮಿತ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುವ ನೌಕರರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾರೆ?

3. ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂರು ವಲಯಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

4. ಔಪಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ವಲಯದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.

5. NSSO ಪ್ರಕಾರ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಎಂದರೇನು?

6. ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು ವಿಧಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

7. ನಿರುದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಎರಡು ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

8. ರಾಜ್ಯ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ, ನೀವು ಅವನನ್ನು ಅವನ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುವಿರಿ. ಅವನೊಬ್ಬ ಕಾರ್ಮಿಕನೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವಿರಾ? ಏಕೆ?

VI. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 12 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 4 ಅಂಕಗಳು)

1. ಜನರು ಏಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಜನರನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

2. ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗಿ ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಶ್ರಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.

3. ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.

4. ವಿವಿಧ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.

5. ನಿರುದ್ಯೋಗದ ವಿಧಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

6. ವಿಕರ್ಪ ದಿನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ದಿನದ ಉಳಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯೇ? ಏಕೆ? ವಿಕರ್ಪ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

VII. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 20 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 6 ಅಂಕಗಳು)

1. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.

2. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಬಲದ ಅನೌಪಚಾರಿಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ.

3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾತ್ರವೇನು?

VIII. ಕಾರ್ಯಭಾರ ಮತ್ತು ನಿಯೋಜನೆ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ. (5 ಅಂಕಗಳು)

1. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಔಪಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.

a) ಬೇಕರಿ ಮಾಲೀಕ
b) ಕೈಮಗ್ಗದ ನೇಕಾರ
c) SBI ನ ಮ್ಯಾನೇಜರ್
d) ರಸ್ತೆ ಬದಿಯ ಮಾರಾಟಗಾರ
e) ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿನ ನರ್ಸ್
f) ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕ
g) ಬಡಗಿ
h) ಕಂದಾಯ ನಿರೀಕ್ಷಕರು
i) ಆರಕ್ಷಕರು
j) ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು

****

ಅಧ್ಯಾಯ-7: ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಪರಿಸರದ ಸಜೀವ ಅಂಶವಾಗಿದೆ?
ಎ) ಸಸ್ಯ ಬಿ) ಮಣ್ಣು ಸಿ) ನೀರು ಡಿ) ಬೆಳಕು
2. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಪರಿಸರದ ನಿರ್ಜೀವ ಅಂಶವಾಗಿದೆ?
ಎ) ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಬಿ) ಪ್ರಾಣಿ ಸಿ) ಮನುಷ್ಯರು ಡಿ) ಖನಿಜಗಳು
3. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿದೆ?
ಎ) ನೀರು ಬಿ) ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಸಿ) ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಡಿ) ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು
4. ಕೇಂದ್ರ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ (CPCB) ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವರ್ಗಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ಎ) 17 ಬಿ) 25 ಸಿ) 28 ಡಿ) 29
5. ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ವರ್ಷ
ಎ) 2020 ಬಿ) 2030 ಸಿ) 2035 ಡಿ) 2050
6. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಇಂಧನ ಬಳಕೆಯು ದೆಹಲಿಯ ವಾಯುಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಇಳಿಕೆ ಮಾಡಿದೆ.
ಎ) LPG ಬಿ) ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಸಿ) ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಡಿ) CNG

II. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಅರಣ್ಯವು _____ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿದೆ.
2. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದಖನ್ ಪ್ರಸ್ಥ ಭೂಮಿಯು _____ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.
3. ಪ್ರಪಂಚದ ಒಟ್ಟು ಭೂಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ _____ ರಷ್ಟು ಭೂಪ್ರದೇಶ ಹೊಂದಿರುವ ಭಾರತ ಜಗತ್ತಿನ ಸುಮಾರು ಶೇ.17ರಷ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತಿದೆ.
4. ಉಷ್ಣವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳು _____ ನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ.
5. ಸೌರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಾಗಿ _____ ಕೋಶಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪರಿವರ್ತಿಸಬಹುದು.

III. ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

A	B
1) ನವೀಕರಿಸಲಾಗದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ	a) ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
2) ಜೈವಿಕ ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣ	b) ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯ
3) ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿ ಒತ್ತುವರಿ	c) ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ
4) ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ	d) ಭೂಮಿಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕ್ಷೀಣತೆ
5) ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ	e) ದ್ರವೀಕೃತ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಅನಿಲ

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ / ಪದದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಪರಿಸರ ಎಂದರೇನು?
2. ಪರಿಸರದ ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಏನೆಂದು ಅರ್ಥೈಸುವಿರಿ?
3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಬೆದರಿಕೆಯೊಡ್ಡುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
4. CPCB - ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
5. ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅರ್ಥ ನೀಡಿ.
6. CNG - ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
7. ಜೈವಿಕ ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ.

V. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 4 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 2 ಅಂಕಗಳು)

1. ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಮತ್ತು ನವೀಕರಿಸಲಾಗದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ.
2. ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಮತ್ತು ನವೀಕರಿಸಲಾಗದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ.
i) ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ii) ಮೀನು iii) ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು iv) ಮರಗಳು
3. ಪರಿಸರದ ಧಾರಣಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಏನೆಂದು ಅರ್ಥೈಸುವಿರಿ?
4. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿಗಿಂತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಹೊರ ತೆಗೆಯುವಿಕೆ ದರ ಅಧಿಕವಾದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?
5. ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಜಾಗತಿಕ ಪರಿಸರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
6. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಪರಿಸರ ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

VI. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 12 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 4 ಅಂಕಗಳು)

1. ಪರಿಸರದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
2. 'ಪರಿಸರದ ಮೇಲಿನ ಋಣಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಸದಾವಕಾಶ ವೆಚ್ಚವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.' ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ.
3. ಪರಿಸರದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪೂರೈಕೆ-ಬೇಡಿಕೆ ತಿರುವು ಮುರುವಾಗಿರುವುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
4. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕ್ಷೀಣತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
5. ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಲು ಹರ್ಮನ್ ಡ್ಯಾಲಿ ನೀಡಿರುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
6. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಎ) ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್.ಪಿ.ಜಿ ಮತ್ತು ಗೋಬರ್ ಗ್ಯಾಸ್ ಬಳಕೆ
ಬಿ) ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರ
7. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪರಿಸರಸ್ನೇಹಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಪದ್ಧತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ.

VII. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 20 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 6 ಅಂಕಗಳು)

1. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಪರಿಸರ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ? ಅವುಗಳು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತವೆ?
ಎ) ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಏರಿಕೆ ಬಿ) ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯ ಸಿ) ಅರಣ್ಯ ನಾಶ
2. 'ಭಾರತವು ಹೇರಳವಾದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ'. ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿ.
3. ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

VIII. ಕಾರ್ಯಭಾರ ಮತ್ತು ನಿಯೋಜನೆ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ. (5 ಅಂಕಗಳು)

1. ಮರುಬಳಸಲ್ಪಡುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ವಸ್ತುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ.

****

ಅಧ್ಯಾಯ-8: ಭಾರತದ ಮತ್ತು ಅದರ ನೆರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅನುಭವಗಳ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ

I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ವರ್ಷ
ಎ) 1947   ಬಿ) 1951   ಸಿ) 1952   ಡಿ) 1956
2. ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ರಚನಾತ್ಮಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದ ವರ್ಷ
ಎ) 1947   ಬಿ) 1951   ಸಿ) 1978   ಡಿ) 1990
3. ಮಾತೃ ಮರಣ ದರವನ್ನು ಹೀಗೆ ಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
ಎ) ಪ್ರತಿ 100 ಜನನಕ್ಕೆ   ಬಿ) ಪ್ರತಿ 1000 ಜನನಕ್ಕೆ   ಸಿ) ಪ್ರತಿ 10000 ಜನನಕ್ಕೆ   ಡಿ) ಪ್ರತಿ 100000 ಜನನಕ್ಕೆ

II. ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಮಹಾ ಮುಂಜಿಗಿತ ಅಭಿಯಾನ ಪರಿಚಯಿಸಿದ ವರ್ಷ _____
2. ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಜೀವಿತಾವಧಿಯು (ವರ್ಷಗಳು) _____ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ.
3. _____ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಶ್ರಮಬಲವು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ.

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ / ಪದದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 1 ಅಂಕ)

1. ಶ್ರಮಿಕ ವರ್ಗದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಯಾರು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು?
2. ಕೈಗಾರಿಕರಣ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಚೀನಾ ಆರಂಭಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
3. ಚೀನಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ ತಿಳಿಸಿ.
4. ಶಿಶು ಮರಣದರದ ಅರ್ಥ ನೀಡಿ.

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 4 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 2 ಅಂಕಗಳು)

1. ಭಾರತ, ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಮೂರು ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು?
2. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು 'ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಘಟನೆ'ಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
3. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಗುಂಪುಗಳು ಏಕೆ ರಚನೆಯಾದವು?
4. ಕಮ್ಯೂನ್ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೇನು?
5. ಚೀನಾ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ 'ಏಕ ಮಗು ನೀತಿ'ಯ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು?
6. 'ಸ್ವತಂತ್ರ ಸೂಚಕ'ದ ಅರ್ಥ ಬರೆಯಿರಿ.

V. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 12 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 4 ಅಂಕಗಳು)

1. ಚೀನಾದ 'ಮಹಾ ಮುಂಜಿಗಿತ ಅಭಿಯಾನ'ದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.
2. ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.
3. ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿವಿಧ ಸೂಚಕಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
4. ಪ್ರಮುಖ ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೂಚಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಭಾರತ, ಮತ್ತು ಚೀನಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ & ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

VI. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 20 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 6 ಅಂಕಗಳು)

1. 'ಚೀನಾದ ತ್ವರಿತ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು 1978ರ ಸುಧಾರಣೆಯ ಪರಿಣಾಮ ಎಂಬ ಸುಳಿವನ್ನು ನೀಡಿದೆ'. ಇದನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪುವಿರಾ? ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿ.
2. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಚೀನಾ ದೇಶಗಳ ವಲಯವಾರು ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ಮತ್ತು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ. ಇದು ಏನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ?
3. ಚೀನಾ ದೇಶದ ತೀವ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾದ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

****